

„În sfârșit adevărul gol-goluț despre bărbații care agrează femeii. Iată o carte nu doar pentru femeile agresate și specialiștii în violență domestică, ci pentru oricine se întreabă de ce există atât de multă violență în America. Citiți-o fără ezitare.”

Anne Jones, autoarea cărților
When Love Goes Wrong și
Next Time She'll Be Dead

„Bancroft ajută femeile care se simt captive în relații bolnăvicioase să înțeleagă ce li se întâmplă.”

Sarah Buel, doctor în drept, co-director al Clinicii de Violență Domestică și conferențiar la Facultatea de Drept a Universității din Texas

„O lectură captivantă despre un subiect dur. Ceea ce veți găsi în această carte vă va bântui mult timp după ce o veți fi terminat.”

Angela Browne, autoarea cărții
When Battered Women Kill

„O lectură necesară și educativă.”

Dr. Susan Weitzman, autoarea cărții
Not to People Like Us: Hidden Abuse in Upscale Marriages

ÎN MINTEA
BĂRBAȚILOR
ABUZIVI ȘI
MANIPULATORI

De
ce
face
asta?

de Lundy BANCROFT

Cuprins

MULȚUMIRI	9
NOTE PRIVIND TERMINOLOGIA	11
INTRODUCERE	15

PARTEA I

Natura gândirii agresive

1. MISTERUL	23
2. MITOLOGIA	39
3. MENTALITATEA AGRESIVĂ	67
4. TIPURI DE BĂRBAȚI ABUZIVI	93

PARTEA A II-A

Bărbații abuzivi în relații

5. UNDE ÎNCEPE ABUZUL	121
6. BĂRBATUL ABUZIV ÎN VIAȚA DE ZI CU ZI	148
7. BĂRBAȚII ABUZIVI ȘI SEXUL	181
8. BĂRBAȚII ABUZIVI ȘI DEPENDENȚELE	200
9. BĂRBATUL ABUZIV ȘI DESPĂRȚIREA	217

10. BĂRBAȚII ABUZIVI CA PĂRINȚI 239
11. BĂRBAȚII ABUZIVI ȘI ALIAȚII LOR 275
12. BĂRBATUL ABUZIV ȘI SISTEMUL JURIDIC 293

PARTEA A IV-A

Schimbarea bărbatului abuziv

13. DEVENIREA UNUI BĂRBAT ABUZIV 319
14. PROCESUL DE SCHIMBARE 336
15. SĂ FACEM O LUME FĂRĂ ABUZ 367
- BIBLIOGRAFIE 388

Mulțumiri

AM AVUT PARTE de mulți, foarte mulți dascăli pe parcursul drumului meu de înțelegere a mentalității și comportamentului bărbaților abuzivi. Înainte să începe să enumăr persoane concrete, însă, trebuie să mulțumesc mai presus de orice sutelor de femei, parteneri și foste parteneri ale clienților mei, care mi-au împărtășit poveștile și m-au ajutat astfel să văd dincolo de negarea și distorsionarea implicite relațiilor clienților mei. Săpravietuitoarele acestor abuzuri m-au învățat cele mai multe; dacă am putea auzi mai des vocile lor iar pe acelea ale agresorilor și aliaților acestora mai puțin, lumea ar fi mult mai pregătită să elimine abuzurile repetate pe care le suferă în prezent atât de multe femei în relațiile lor intime.

Colegii mei de la începuturile programului Emerge au o răspundere unică pentru traiectul care m-a adus în punctul de față: David Adams, Susan Cayouette, Ted German, Magueye Seck, Chuck Turner, Charlene Allen și Jim Ptacek. Pe lângă faptul că a fost o plăcere să lucrez cu ei, acest grup mi-a oferit un sprijin și o stimulare intelectuală indispensabile. Sper că am putut să le întorc măcar o părțică din ceea ce mi-au oferit.

Carole Sousa a avut în egală măsură o contribuție importantă la mai buna mea înțelegere asupra fenomenului bărbaților abuzivi și a impactului acestuia asupra partenerelor și copiilor lor. Ea ne-a educat, dar a vegheat și asupra onestității noastre la Emerge. Felul în care ne critica punctele oarbe era adesea enervant, în special pentru că avea atât de multă dreptate. Nimeni nu a avut o contribuție mai mare la concluziile pe care doresc acum să le împărtășesc. Lui Carole trebuie să-i mulțumesc și pentru că s-a oferit cu generozitate să recenzeze manuscrisul acestei cărți și să-mi lase zeci de notițe cu comentarii (importante, ca de obicei). Grație recomandărilor ei această carte a fost îmbunătățită semnificativ.

Și Lonna Davis, Pam Whitney, Isa Woldegiorguis, Susan Schechter, Sarah Buel, Jim Hardeman, Janet Fender și Brenda Lopez se numără printre influențele importante asupra înțelegerii mele privind bărbații furioși și dominanți și dezastrul pe care aceștia îl provoacă. Aș vrea să le mulțumesc și lui Jeff Edleson, Claire Renzetti, Jackson Katz,

Misterul

ASCULTĂ VOCILE ACESTOR FEMEI:

Se comportă de parcă ar fi doi oameni diferiți. Am senzația că trăiesc cu Dr. Jekyll și D-l Hyde.

Chiar nu vrea să-mi facă rău. Doar că-și pierde controlul. Toată lumea crede că e grozav. Nu știu cum reușesc să-l fac s-o ia razna.

Când e treaz e normal. Dar când bea trebuie să te ferești. Mă simt de parcă nu e niciodată mulțumit de nimic din ce fac.

M-a speriat de câteva ori, dar de copii nu se atinge niciodată. E un tată miminat.

Mă face în toate felurile, și după o oră vrea să facem sex. Nu înțeleg.

Îmi distruge mintea uneori.

Faza e că el chiar mă înțelege cu adevărat.

De ce face asta?

ACESTE CUVINTE APARTIN unor femei care-și descriu anxietatea și conflictul interior provocate de relațiile lor. Fiecare dintre aceste femei știe că ceva e în neregulă – foarte în neregulă – dar nu poate să enunțe concret ce anume este acest ceva. De fiecare dată când crede că și-a înțeles partenerul, că a reușit într-un final să priceapă ce-l supără, apare ceva nou, ceva se schimbă. Piese puzzle-ului refuză să se îmbine.

Fiecare dintre aceste femei încearcă să înțeleagă ce se întâmplă în relația lor devenită ca un *montagne-russe*. Să luăm relatarea lui Kristen, spre exemplu:

Când l-am cunoscut prima dată pe Maury, era bărbatul visurilor mele. Părea prea bun ca să fie adevărat. Era fermecător, amuzant și inteligent și, mai ales, era topit după mine. I-am dezvăluit momentele grele prin care trecusem în ultimii ani și a fost în întregime alături de mine. Și era gata să *facă* lucruri; orice voiam eu, el era gata. În primul an împreună lucrurile au fost minunate.

Nu pot spune exact când a început să se schimbe totul. Cred că din perioada când am început să locuim împreună. Mi-a zis că are nevoie de mai mult spațiu. M-am simțit nelămurită, din cauză că înainte mi s-a părut întotdeauna că *el* era cel care voia să fim împreună în fiecare clipă.

După care a început să-mi facă din ce în ce mai multe reproșuri și să se plângă. Spunea că vorbesc încontinuu și că sunt egocentrică. Poate că sunt, și e drept că vorbesc mult. Dar înainte părea că nu se mai sătura să mă audă vorbind. A început să spună că nu fac nimic cu viața mea. Știu că are ambiții mărețe, și poate că are dreptate când zice că și eu ar trebui să am, dar eu mă mulțumesc cu ce am. După care a început cu greutatea. A început să mi se pară că-mi spune tot timpul că trebuie să lucrez mai mult la sală, că nu sunt atentă la dietă. Asta m-a durut cel mai tare, să fiu sinceră. Făceam sex din ce în ce mai rar, iar dacă eu preluam inițiativa în domeniu, nicio șansă!

Încă suntem împreună, dar am senzația că o să mă părăsească. Pare-se că nu mă pot ridica la înălțimea nevoilor lui. Încerc, dar el nu crede. Așa că dacă e foarte furios sau frustrat o să-mi spună lucruri care mă doboară. Acum câteva zile mi-a zis: „Ești o curvă leneșă, vrei doar un bărbat care să te întrețină la fel cum o întreține pe maică-ta.” N-am înțeles faza asta; și eu am contribuit cu mult. Nu am muncit în ultimii doi ani după naștere, dar în curând voi fi gata să mă întorc la muncă. Nu cred că a vorbit serios, dar totuși...

Spune că m-am schimbat mult, dar nu sunt foarte sigură că eu m-am schimbat. Uneori, preț de câteva zile, pare să fie din nou tipul de care m-am îndrăgostit și încep să-mi fac iluzii, după care devine din nou nemulțumit de mine. Pare că-l enervez cumva, dar nu știu cu ce greșesc.

Pe Kristen o deranjează mai multe aspecte. Ce s-a întâmplat cu bărbatul pe care l-a iubit atât de mult? De ce o jignează tot timpul? Ce ar

fi putut face ca să-i stăvilească furia? De ce era el de părere că *ea* era cea care se schimbase?

Alte femei relatează situații diferite de cea a lui Kristen, dar se conturează un numitor comun: se simt la fel de confuze ca ea. Iată ce povestește Barbara:

Fran e destul de liniștit și de timid. Dar e drăguț foc așa că m-am îndrăgostit de el de când l-am întâlnit. A trebuit să mă duc după el, căci era greu să-l scoți din vizuină. Ieșeam și aveam niște conversații grozave, abia așteptam să-l revăd. Dar după ce treceau cam trei săptămâni, spunea că nu se simte bine, că vine soră-sa în oraș, sau orice altceva. De câteva ori a și uitat că trebuia să ne vedem.

În cele din urmă mi s-a destăinuit. Se pare că fusese rănit puternic în trecut. Fusese înșelat de multe ori, și femeile l-au chinuit. Îi era frică să se apropie din nou de cineva.

Puțin câte puțin, și-a revenit, dar eu trebuia să joc cu siguranță rolul vânătorului. Am încercat să-i arăt că sunt diferită de restul femeilor cu care mai fusese. Eu nu sunt provocatoare, nu-mi arăt corpul altor bărbați; pur și simplu nu e stilul meu. Fran însă refuza să mă creadă. Spunea întotdeauna că-mi fac ochi dulci cu bărbatul de la masa de alături, sau că mă uitasem insistent la cineva care tocmai trecuse pe lângă noi. Îl compătimeșc, are atât de puțină încredere în el. Mama lui l-a înșelat pe tatăl lui în copilărie, cred că asta nu a făcut decât să agraveze lucrurile.

Eram dornică să mă mărit pentru că-mi imaginam că, dacă voi fi a lui, va căpăta mai multă încredere în el; dar el era foarte reticent. După ce ne-am căsătorit a avut o perioadă de încredere mai mare, dar apoi a reînceput cu gelozia și de atunci nu s-a mai oprit. Îl rog de ani de zile să se ducă să se trateze, dar se enervează foarte rău și spune că nu are niciun fel de problemă.

Acum câteva zile am fost la o petrecere, a fost ziua de naștere a unui prieten de-al lui; eu eram în mijlocul unei conversații grozave cu fratele prietenului lui. Doar vorbeam, iar bărbatul nici măcar nu era atrăgător. Dintr-o dată, Fran spune că trebuie să plecăm acasă deoarece are o migrenă teribilă. Pe drumul spre casă, am constatat că de fapt motivul real era gelozia. A început să urle la mine, spunând că s-a săturat să-l mai umilesc în public, că „mă expun” și așa mai departe. Dădea cu pumnul în bord și m-a împins și pe mine de două-trei ori în ușă. Exploda de fiecare dată când îi spuneam că nu e adevărat, așa că nu

i-am mai zis asta. Copiii noștri erau pe bancheta din spate, s-au speriat îngrozitor și cârți

Mi-e greu să-mi mai pun problema să-l părăsesc la vârsta mea. Mi se pare că dacă aș lua-o acum de la capăt mi-ar fi greu. Aș vrea să se trateze.

Barbara se confrunta cu probleme diferite de cele ale lui Kristen. De ce nu putea Fran să aibă încredere în ea, de ce o izola de restul lumii? De ce nu putea să vadă că el avea o problemă și să se trateze? Avea de gând să-i facă rău într-o zi? Se va îmbunătăți vreodată viața ei?

La prima vedere, Maury și Fran par foarte diferiți. Unul este tânăr, plăcut, energic și asertiv, celălalt este bizar, pasiv din punct de vedere social și ușor de rănit. Fran recurge uneori la violență fizică, în vreme ce Maury se abține. Sunt ei însă atât de diferiți pe cât par? Sau ambii au de fapt, în spatele aparențelor, aceleași probleme care stau la baza acestor comportamente? Iată câteva dintre întrebările la care vom găsi răspunsuri în capitolele următoare.

Iată o altă relatare, a Laurei:

Paul e un tip mișto. Am ieșit vreo șase luni, după care ne-am mutat și am locuit împreună în ultimele luni. Suntem logodiți. Îmi pare așa de rău de el. Fosta lui soție l-a acuzat de abuz, e o minciună sfruntată. A greșit și el cu ceva, într-adevăr, a înșelat-o, iar ea e hotărâtă să se răzbune pentru asta. Nu se dă în lături de la nimic. Acum spune că a fost chiar *violent*, că ar fi palmuit-o de câteva ori și că i-ar fi distrus bunurile. E ridicol! Sunt cu el de peste un an și pot să vă confirm că *nu e deloc* așa. Paul nici măcar n-a ridicat mâna la mine. Din contră, a încercat să mă ajute să mă repun pe picioare și a fost alături de mine. Când ne-am cunoscut eram într-o stare proastă, eram deprimată și beam prea mult, iar acum mă descurc mult mai bine, grație lui. O urăsc pe curva aia pentru că-l acuză de așa ceva. O să colaborăm ca să poată să obțină custodia copiilor lui, fiindcă ea a luat-o razna.

Laura se întrebă cum de poate fosta soție a lui Paul să acuze un om atât de încântător de abuz. Era atât de furioasă din cauza asta încât nu a remarcat câteva semnale de alarmă în privința relației ei cu Paul.

Dacă Kristen, Barbara și Laura ar fi stat împreună și și-ar fi comparat partenerii, ar fi putut ajunge la concluzia că aceștia sunt cât se poate de diferiți. Personalitățile celor trei bărbați par foarte diferite iar relațiile lor au urmat parcursuri separate. Cu toate acestea, Maury, Fran

și Paul au mult mai multe în comun decât lasă aparențele să se întrevedă. Schimbările de dispoziție, scuzele, perspectivele lor, toate au același izvor. Și toți trei sunt bărbați abuzivi.

TRAGEDIA ABUZULUI

Abuzul femeilor în relații afectează un număr inimaginabil de vieți. Chiar dacă excludem cazurile de abuz strict verbal și psihic și luăm doar cazurile de violență fizică, statisticile sunt șocante: 2 până la 4 milioane de femei sunt agresate *anual* în Statele Unite de către partenerii lor. Datele guvernamentale arată că atacurile partenerilor constituie *cauza numărul unu* a rănirii femeilor cu vârste între 15 și 44 de ani. Asociația Medicală din America constată că *o femeie din trei* va fi victima unei violențe din partea unui soț sau a unui prieten pe parcursul vieții. Efectele emoționale ale violenței partenerului constituie un factor în peste 25% din tentativele de suicid la femei, fiind una din principalele cauze ale abuzului de substanțe la femei adulte. Statisticile guvernamentale arată că între 1500 și 2000 de femei sunt ucise de către partenerii sau foștii lor parteneri în fiecare an, ele reprezentând mai mult de o treime din totalul crimelor ale căror victime au fost femei; aceste crime sunt aproape întotdeauna precedate de un istoric de violență, amenințări sau comportamente de pândă.

Abuzul femeilor provoacă unde de șoc și în viața copiilor. Experții estimează că 5 milioane de copii sunt martori în fiecare an la un abuz comis împotriva mamei, iar această experiență îi poate traumatiza. Copiii expuși la violența domestică în propria casă prezintă rate mai mari de probleme de comportament și atenție la școală, agresivitate, abuz de substanțe, depresie precum și mulți alți indicatori ai unor tulburări ale copilăriei. S-a constatat că abuzul femeilor reprezintă cauza a aproximativ o treime din divorțuri la cuplurile cu copii, respectiv jumătate în cazurile unde există un diferend privind custodia.

Oricât de alarmant ar putea părea acest tablou, mai știm și că atacul fizic reprezintă doar începutul abuzului la care pot fi supuse femeile. Există milioane de alte femei care nu au fost bătute niciodată, dar care trăiesc cu injurii verbale repetate, umilințe, întreținerea forțată de raporturi sexuale și alte forme de abuz psihologic, însoțit adesea de exploatare economică. Cicatricile lăsate de cruzimea psihică pot lăsa adesea răni la fel de profunde și de durată precum cele provocate de pumni sau de palme, nefiind însă la fel de evidente. Din contră, chiar și în cazul

femeilor care au fost agresate fizic de către un partener, peste jumătate susțin că *abuzul emoțional al bărbatului este cel care le provoacă cea mai mare suferință.*

Diferențele dintre un bărbat care jignește și unul care lovește nu sunt atât de mari pe cât își imaginează mulți. Comportamentul ambelor tipologii are aceleași cauze și este determinat de aceeași gândire. Bărbații din ambele categorii trec prin procese similare de schimbare pentru a-și depăși agresivitatea, asta dacă chiar se schimbă, lucru care, din păcate, este destul de rar. Iar categoriile tind să pară mai difuze. Bărbații care lovesc își și jignesc partenerele. Bărbații cruzi și manipulatori au tendința să alunece gradual și către intimidare fizică. În cadrul acestei cărți veți regăsi agresorii ordonați pe un spectru, de la cei care nu sunt niciodată violenți, la cei îngrozitori. Multitudinea punctelor lor comune vă poate speria.

Unul dintre obstacolele cele mai frecvente în recunoașterea unor rele tratamente cronice în cadrul relațiilor îl reprezintă faptul că majoritatea bărbaților abuzivi nu *par* să fie abuzivi. Au multe calități, inclusiv perioade de bunătate, căldură și umor, în special în prima parte a unei relații. Prietenii agresorului îl pot stima. Poate avea o carieră de succes și să nu consume droguri sau alcool. Se poate să nu corespundă niciunei reprezentări mintale a unei persoane crude sau intimidante. În consecință, dacă o femeie simte că pierde controlul asupra relației în care se află, este puțin probabil ca ea să considere că partenerul este un agresor.

Simptomele abuzului sunt însă prezente, iar femeia le remarcă; de regulă, este vorba despre creșterea frecvenței jignirilor. Generozitatea inițială se transformă din ce în ce mai mult în egoism. Exploziile verbale când e iritat sau nu primește ceea ce vrea. Se plânge constant de ea, astfel încât ea să fie vinovată de orice. Atitudinea lui tot mai pronunțată de om care știe mai bine ce e în interesul ei decât ea. Și, în multe relații, o senzația crescândă de frică sau intimidare. Dar femeia vede și faptul că partenerul ei este o ființă umană capabilă uneori de dragoste și afecțiune; și-l iubește. Vrea să-și dea seama de ce se supără așa de ușor pentru a-l putea ajuta să depășească tiparul de suișuri și coborâșuri. Este atrasă de universul său interior complex, încearcă să descopere indicii, să mute piesele pentru a rezolva puzzle-ul complicat.

Schimbările de dispoziție ale agresorului sunt adesea de neînțeles. Poate fi o persoană complet diferită de la zi la zi, chiar de la oră la oră. Uneori e abuziv și intimidant, cu voce aspră și gura plină de insulte, plin de ridicol. Când funcționează astfel, nimic din ceea ce spune ea nu pare să-l afecteze, ci doar să-l enerveze. Păreră ei nu are nicio valoare

în ochii lui, totul este din vina ei. Îi răstălmăcește cuvintele astfel încât ea să fie tot timpul în defensivă. După cum mi-au spus nenumărate parteneri ale clienților mei: „De parcă nu aș face nimic așa cum trebuie.”

În alte momente pare rănit și pierdut, dornic de afecțiune și de îngrijirea cuiva. Când își arată această latură, pare deschis și gata de vindecare. Pare să-și lase garda jos, să-și înmoaie exteriorul tare și poate imita un copil rănit, dificil și enervant, dar adorabil. Văzându-l în această stare vulnerabilă, partenera își poate cu greu imagina faptul că agresorul dinlăuntrul lui va mai reveni vreodată. Bestia care-l acaparează uneori pare complet străină de persoana tandră din fața ochilor ei.

Mai devreme sau mai târziu, însă, umbra se întoarce asupra lui, de parcă ar avea propria viață. Pot trece săptămâni de liniște, dar la un moment dat ea se va afla din nou sub asediu. Apoi i se învârtă capul din cauza efortului solicitant al descurcării multelor ițe ale caracterului lui, până când într-o bună zi începe să se întrebe dacă nu cumva ea e cea care are probleme la cap.

Lucrurile se agravează și pentru că toți cei cu care vorbește au o altă părere despre natura problemei lui și măsurilor pe care ea ar trebui să le ia. Preotul i-ar putea spune că „Dragostea vindecă toate greutățile. Daruieste-i inima ta iar el va regăsi Duhul Sfânt.” Terapeutul vorbește o altă limbă, spunându-i „El îți provoacă reacții puternice pentru că îți aduce aminte de tatăl tău, iar tu îl faci să explodeze din cauza relației lui cu mama lui. Amândoi trebuie să fiți atenți să nu-l călcați pe celălalt pe batatură.” Un prieten, fost alcoolic, își dă și el cu părerea: „E dependent de furie. Te controlează pentru că e îngrozit de propriile lui frici. Trebuie să-l înscrii într-un program pentru toxicomani.” Fratele ar putea-o sfătui: „E un tip de treabă. Știi că-și mai pierde uneori cumpătul cu tine, că e destul de irascibil, dar nici tu nu te lași mai prejos cu gura aia a ta. Trebuie să vă rezolvați problemele, e spre binele copiilor.” Și, pentru a turna ultima picătură a confuziei în paharul aproape plin, ar putea să audă din partea mamei, a educatoarei copilului sau a celei mai bune prietene: „E rău și nebun și n-o să se schimbe niciodată. Nu vrea decât să-ți facă rău. Părăsește-l acum, până nu-ți face ceva și mai rău.”

Toți acești oameni încearcă să ajute, și toți se referă la același agresor. Dar fiecare pare a vorbi despre altă persoană.

Femeia care a trăit cu un bărbat abuziv știe că nu există soluții simple. Prietenii spun: „E rău.” Dar ea știe că el a fost și bun cu ea în multe feluri. Prietenii spun: „Se poartă așa cu tine pentru că îi permiți. Tu nu aș lăsa niciodată pe cineva să mă trateze în felul ăsta.” Dar ea știe că tocmai în momentele în care încearcă să pună piciorul în prag

el reacționează cel mai furios și mai intimidant. Când îl înfruntă, mai devreme sau mai târziu se răzbuună pe ea. Prietenii spun: „Părăsește-l.” Dar ea știe că nu va fi chiar așa de ușor. El va promite că se va schimba. Îi va face pe prieteni și pe rude să-l compătimizească și s-o îndemne să-i mai acorde încă o șansă. El va intra într-o depresie gravă, provocându-i partenerei o îngrijorare suplimentară pentru starea lui. Și, în funcție de ce tip de agresor este, ea ar putea afla că va deveni periculos dacă va încerca să îl părăsească. Va fi îngrijorată și că va încerca să ia copiii cu el, așa cum fac unii agresori.

Cum poate o femeie abuzată să-și formeze o imagine reală în toată această confuzie? Cum poate înțelege suficient cauzele problemei lui pentru a putea ști ce cale să aleagă? În fața ei se ridică niște probleme cu adevărat presante.

CINCI PUZZLE-URI

Specialiștii din domeniul terapiei pentru bărbați abuzivi și dominanți s-au confruntat cu aceleași probleme complicate în activitatea lor. Am fost co-director al primului program de consiliere din Statele Unite – și poate chiar din lume – dedicat bărbaților abuzivi. Când am început să conduc grupuri de agresori, cu 15 ani în urmă, acești bărbați mi-erău la fel de neînțeleși pe cât erau pentru femeile cu care trăiau. A trebuit ca, împreună cu colegii mei, să punem piesele cap la cap din aceleași indicii ciudate cu care s-au confruntat Kristen, Barbara și Laura. Câteva teme se tot repetău în poveștile clienților noștri, printre care:

ABUZUL ÎN VERSIUNEA LUI E LA ANI LUMINĂ DISTANȚĂ DE ABUZUL ÎN VERSIUNEA EI

Un bărbat pe nume Dale, undeva pe la 35 de ani, a povestit următoarele când s-a înscris în grupul meu pentru bărbați :

Sunt împreună cu soția mea Maureen de unsprezece ani. În primii zece ani am avut un mariaj fericit, neavând probleme cu agresivitatea sau violența. Era o fata grozavă. Apoi, acum vreun an a început să petreacă mult timp cu curva asta pe care tocmai o cunoscuse, pe nume Eleanor, care nu mă suportă deloc. Unii oameni pur și simplu detestă ca alții să fie fericiți. Fata asta era singură și evident geloasă pe faptul că Maureen avea o căsnicie fericită, așa că și-a propus să o distrugă. Nimeni nu se înțelege

cu Eleanor, așa că normal că nu poate să aibă relații de lungă durată. Am avut pur și simplu ghinion că s-a cunoscut cu soția mea.

Așa că jigodia a început să-i bage strâmbe despre mine lui Maureen și s-o monteze împotriva mea. Îi spunea lui Maureen că mie nu-mi pasă de ea, că mă culc cu altele, tot soiul de minciuni. Și metoda funcționează, pentru că am început să mă cert rău de tot cu Maureen. În ultimul an nu ne-am înțeles deloc. I-am zis lui Maureen că nu vreau să mai stea pe lângă fata aia, dar nu mă ascultă. Se furișează și se vede cu ea pe ascuns. Și uite, nu am nimic de ascuns, îți zic direct, e drept că de două sau trei ori anul ăsta mi-am pierdut răbdarea și n-am mai suportat toate acuzele și țipetele așa că am palmuit-o. Am nevoie de ajutor, nu neg asta. Trebuie să învăț să fac față mai bine stresului; nu vreau să cheme poliția să mă aresteze. Și poate că o voi putea totuși convinge pe Maureen să nu renunțe la relația noastră extraordinară, pentru că în ritmul ăsta în șase luni ne vom despărți.

Iau întotdeauna interviu partenerelor clienților mei imediat ce este posibil după ce aceștia se înscriu în program. Am vorbit cu Maureen la telefon după câteva zile de la discuția cu soțul ei și iată ce a avut de zis:

Dale era grozav când l-am cunoscut prima dată, dar până să ne căsătorim ceva deja nu mai era în regulă. Nu mă mai vedea perfectă ca la început, mă critica constant și se supăra atât de rău din toate fleacurile. Nu puteam să-mi dau seama cum să-l fac să se simtă mai bine. La doar câteva luni de la nuntă m-a împins pentru prima dată, iar apoi a avut câte un episod exploziv de cam două-trei ori pe an. De regulă sparge obiecte sau ridică mâna, însă de câteva ori m-a împins sau m-a palmuit. În unii ani nu mă lovea deloc așa că aveam impresia că s-a terminat; apoi se repeta, episoadele veneau ca valurile. Și întotdeauna mă jignea și îmi spunea ce să fac. Nu făceam nimic bine.

În fine, cu aproximativ un an în urmă mi-am făcut o nouă prietenă, pe Eleanor. A început să-mi spună că ceea ce face Dale se cheamă abuz, chiar dacă el nu mi-a dat niciodată un pumn sau nu m-a rănit, și că nu am făcut nimic ca să merit asta. La început am crezut că exagera pentru că știam și femeie care o